

ERDELYI HÍRADÓ

Szombaton November' 14-dikén, 1829

Nagybritannia—Frantzia —Németország—Lengyelország —Törökország—Égyiptom
Hartzmező—Külömbfélék—Mértéktár 20-dik árkus.

Nagybritannia

Lodon, oct. 15. — A' Times Journal elérkezett a' minapi jövendősésre. Ezen a' napon így beszéll: "A' külön választott tódalék-tzikkkel az ádriánápolji Kötésben, mely Európának annyi foglalatosságot szerzett, és egyenesen vagy tekervényesen, annak nyugodalmát sok esztendőkre megháboríthatja — ezek a' tzikkkeljek, mondjuk, egy homájos világot vetnek azon országúlszékre, mely azokat kiszabta. Nem akarjuk ma ezt a' kérdést piszkálni — elegendő ok-é a' tündetésre a' többi Európának, európai Törökországot a' muszka-Birodalomba valóssággal belé-olvasztani, és egyesült ellenséges rendszabások azon országúlszék ellen, mely mindent magához ragad, megigazoltathatnának-é; de kinyilatkoztatathatjuk, a' nélkül hogy az ellenmonlastól megijjednének, hogy az eredeti és tódalék-tzikkkeljeknél-fogva, mellyeknek egyike a' másikat mindég inkább világosítja és erőssíti, az európai Törökország még, tsak úgy van a' világon, mint egy tartomány, vagy inkább, tartományok' rakassa Muszkaország közvetlen járma alatt. A' muszka Császár' manifestuma' idejében, az ő, alán igaz szívből gondolt mérséklése' bizonyításait, annak igazi betsi szerént vetük mi, és már, eszközöket is mutattunk ólt, melyhez nyúlai fognának, hogy még karattjok ellen is foglalnának, t. i. a'

Sultán' birodalmának katonai elfoglalását; ha ez a' kárpótlást meg nem fizetné, mellyet ő az ő' nyomorúságba süjjezt népétől, lehetetlen hogy kitsikarhasson. Kívannak is 5,250.000 font sterlinget; mellyet, ha nem az egész világ tévejég a' török birodalom finántzi segédforrassai felett, Törökország, akarki legyen bár ennek a' Sultánja, 10 esztendő alatt ki nem fizetheti. A' Kötés' bizonyos más feltételei szerént, mi azt hisszük, hogy ezt a' summát szántszándékkal tették el sokra. — Ha a' muszka alattvalók, teljes mértékben élnek privilegiumaikkal, mellyeket nekik a' 7-dik tzikkely ígér; úgy, az egyedülvaló Souverainitas, mely ezután még Törökországban állana, a' muszka Követé és Konzuloké vólna. Igen is, a' barbaries' idejében el leheteti túrni valami idegen Souveraine' független alattvalóit valamely Státusban, kik ezen Státus' törvényeinek nem vóltak alája-vetve; de, a' 19-edik százesztendőben kelle-é követni ezt a' bóldogtalan türedelmet, állandó háborúk' és rendetlenségek' kútfejét? Nem; ez az újj lántz, melyre a' Portát Muszkaország veti, Törökországban, valóban a' fejedelmi hatalmat usurpálja.

Tudnivaó, így szóll az ángl. Courier, hogy a' muszka alattvalók, sok esztendő-ólt, nagy és kirekesztő privilegiummal bírtak Törökországban: de azokat, a' mellyeket nekik most enged-

tek, lehet kisebbeknek nézni, mint, hogy az által egy idegen hatalom, vagy inkább a' legfőbb országlószék, a' Sultán és a' muszka Egyedüluralkodó között felosztattott, s az osztály, az elsőnek a' birtokában (az ő' alattvalóit tekintve) behozatott; a' mi ekkorig egy független Souveraine által sem engedődött-meg. A' muszka alattvalók Törökországban, élnek és dolgoznak, a' muszka Követ' és Konzulok' törvényszéke és politziája alatt: az ő' hajóikat nem kell megmotózni; portékáikat kirakhattják a' földre, magazinokban tarthatják azokat, elhordhatják vagy ismét hajóra rakhatják, a' nélkül hogy azt a' helybeli Tisztviselőknek bejelentenek, nem hogy még engedelmet kérnének ára. Valóban olyan jussal bírnak azok itt, a' míjjennel saját hazájokban, nem bírnak. — A' kárpótlást a' mi illeti: két-féle van a' Kötésben felhozva, ú. m. egy kereskedési kárpótlás mely 1.500,000 aranyból áll; mely az ackermani alkuban kötött-meg és hagyatott-helybe, mellyet 18 hónap alatt kell lefizetni; és egy, még nagyobb, a' háborúra tett költség' vissza fordítása; melynek a' mennyiségét a' két Fél akarja meghatározni.

A' Sun nagy indulattal kiált-fel az ádrianápolji békekötés ellen, mondván: "Minden tikkelle neki, a' hypocritaság' (alattomottság) bájjegével van megjegyvezve; és ha azt végre hagyják hajtani; az által a' mi' nemzeti characterünknek kell megsértődni s kereskedési hasznunknak semmivé lenni.

Frantziaország

Páris, oct. 20. — A' Gazette de Fr. így apologizál: "A' Journalok szerint, azt mondaná ma az ember, hogy az adrianápolji Kötés által az egész Európa' állapotja megváltozott, hogy Törökország egyszerre kitörődött a' Hatalmak' rangjából, és hogy egy, ekkorig az európai

egyenlőségben nem esmért lézag fogna lenni. A' politikusoknak, a' keleti történetek, a' dolgoknak tsak egy állapotját hozták világosságra, mely, se nem új, se nem esiméretlén; ú. m. egy birodalomnak szabásos gyengeségét, mely valóban tsak az európai Hatalmak' engedelme által állhat-meg ezeknek közepette. Katalin Tsászárné-ólta minden ember tudja, hogy Muszkaország 10-szer vette volna már meg Konst.poljt, ha az európai politika nem tartotta volna kézen a' dolgok' rendit, mellyeknek megszünése felszámálhatatlan haszonérdeklésü össze-zördülést húzhatott volna maga után. Az az ok, mely Törökországot ekkorig fenn-tartotta, megvan még: és így, Törökország' léte' feltételei, nem változtak. Oktalanság volna azt hinni, hogy a' háború' kimenetele, nem egy ellene mondhatatlan, régóta megbizonyított, régen megvölt gyengeség' állapója volt volna. Akarmit beszélnek is már most a' Journalok, mellyek, akarmibe kerül, zavart akarnak; a' béke, még is megkötött, és a' Törökbirodalom, megmaradt, mivel' minden Hatalom, még a' hadakozó fél is, megegyeztek abban, hogy fenn-tartasson.

Németország

Az Isartól, oct. 24. — Az ádrianápolji egyességet a' Courier hirdette Londonban ki, oct. 14-dikén, s úgy láttzik, nem völt ínyek szerint a' Journaloknak. A' Times és egyéb Journalok' nehésségei ide mennek-ki: "Törökország, a' Muszkák' győzödelme-ólta, megszűnt magától-álló Hatalom és terhmérték lenni Európa komponájában." Tsak ezt az egygyet vethetjük az ellen, hogy — nem most a' Muszkák' győzödelme-ólta, hanem, sokkal elébb oszlott-el a' Porta, magában, és a' rothadó felbomlás' természetű törvényének, és így, nem a'

magától-álló okos akarattal vetetett a-
 á, és azért is, csak olyan embereknél,
 akik ezt az állapotot nem esmérték, tar-
 tartathatott az elten-terhmértéknek Musz-
 kaország' hatalma ellen. Ez az esméret-
 enség Törökország' belső szerkezetével,
 és minden politikai hibák, melyeket
 azok magok után húztak, nem Muszka-
 ország' által okoztattak, hanem, azoktól,
 akik a' régi megrögzött értelmet kö-
 zvetvén, ére építették reménységeiket; a'
 nélkül hogy az egymással megegyező tu-
 lósításokból, melyeket száz hiteles útá-
 zás-leírásokban könnyű volt feltalálni,
 negtanulták volna. De, más úton is, u-
 gyan nem volt-é más, rábízható többút,
 egyes embereknek tsalhatatlan tudósítá-
 sai? — De ha az utolsó muszka táborozás
 a' tudatlanokat is kényszerítette Tö-
 rökország' tehetetlensége' megismerésé-
 re, el nem kell a' mellett felejtetni, hogy
 ez a' táborozás csak azért volt lehetsé-
 ges, mivel' azt, az Ottomannok' tehetet-
 lensége, megelőzte.

A' frantzia baboruban, sok Státus' fő-
 zásosát tartották elfoglalva idegen sere-
 gek, a' nélkül hogy ezek a' Státusok meg-
 zűntek volna Hatalom lenni. Miért nem
 engedí-meg a' Portának az elfoglalt tar-
 ományok' vissza-adása, egy független
 Hatalom rangját újra elfoglalni? Azért,
 mert, a' lett dolog után szólva, ezt a'
 rangot, már régen elvesztette volt; ám-
 bar az ánglus magához-szítás, és talán
 más országoké is, azt tanátsolta, hogy a'
 örök hatalomnak ez a' vakító lárvája
 oljvast fenn-tartassék. Ha már most a'
 Muszkák' győzödelmei ezt a' vakító mű-
 zert eltörlötték; tehát — hogy tsupa igazat
 zóljunk — Európa, tulajdonképpen nem
 raltott egyéb kárt, hanem hogy a' meg-
 salattatásnak kéntelen vala nyakára há-
 ni. A' világ' egy része' boldogságát szé-
 lítés által támogatni, azt teszi, hogy azt,

hazugságoktól - függővé tenni. De mint-
 hogy már egyszer az igazság napfényre
 jött; tehát már, sem a' muszka Tsászár'
 nagy-lelkűségétől, sem az ő' hatalmától,
 nem függ a' vakító hajdani műszert a'
 betsületbe vissza helyieztetni. Vagy ta-
 lán, a' török hatalom' vissza-állítására,
 vissza-kellene Muszkaországnak adnia Kri-
 met, Bessarabiát, Oczakowt 'sat.? Ő ad-
 jon a' Portának, minthogy ez, szegény,
 50 millió forint hadi-adót, subsidiumo-
 kat fizessen, hogy ennek a' finántziája rend-
 be jöjjön? Ingeuoröket küldjön neki,
 hogy a' Balkánt mesterség' segedelmé-
 vel megvehetetlenné tegye? Tsapatjai-
 nak parantsolatot adjon, hogy a' Sultán'
 újj örparádéja által veretessék-meg ma-
 gokat, hogy így az Osmanok hajdani di-
 tsősségek feléledjen? Ezek, mind kép-
 telenségek; és így nem is lehet kívánni.
 Miért panaszkodtak hát a' Times' szószóló-
 lói a' muszka Tsászár' mértékteleenségén,
 usurpációján, mikor nektek tsak saját e-
 lébbi esmeretlenségek-felől Törökország'
 állapotjában, 's más elmúlás-bűnökről
 kellene panaszkodnotok? és, hogy tsu-
 dálkozhattok rajta, hogy Muszkaország,
 oly' drága háborút folytatván, és annyi
 ditső győzödelmek után — ditső, a' föld'
 természeti akadályainak meggyőzése ál-
 tal, ditső azon világos belátásnál - fog-
 va a' vakítások' szövevényébe, a' mes-
 terséges fanatismusba és a' közvélemény
 megszédítésébe, hogy a' viaskodás nehe-
 zebbedjen — hogy találhatjátok azt igaz-
 ságtalannak, mondok, hogy Muszkaor-
 szág a' békességkötésben, mely egyedül
 az ő' akarattjától függött, nem akarta
 tisztán végtárgy nélkül folytatni a' hábo-
 rút, hogy az nagy lelkűen ajándékozta
 az életet, a' földig levert ellenségnek, tsak
 a' gyakran vissza-élő fegyvert vette-ki
 a' kezéből, 's egy-keves kezességet kí-
 vánt a' jövődő tsendességért? Mérsék-

lettebbnek tartottatok volna—é azt, ha a győzodelmes, kit semmi többé nem gátolhatott-meg, elfoglalta volna Kons.poljt, a' Dardenelleket és a' Bosphorus' várait, mellyeknek birtokában osztán, tsak játszott volna az egybe-álló Európával? vagy talán jobban esett volna nektek, ha a' lerogyott birodalom' töredékjeit, ditsőssége' irigylői között osztotta volna fel? Törökországban, a' hol még eddig semmi okos szemlélődő rendes igasság—kiszolgáltatást nem fedezhetett-fel, szükséges volt a' muszka alattvalókat a' barbarusok' nyagatásai ellen bátorságba helyheztetni.— Az igaz, hogy egy civilisált státus-sem türne-el idegen alattvalókban, valami ollyas függetlenség-formát: de a' Porta messze, igen távol van attól hogy civilisált, törvények és igasság által ország-lott státus volna. A' hol barbarus szokás uralkodik; ott, a' dolgok' természeté olyan rendszabásokra kényszerít, a' mellyek tsak egyedül foganatosok Bar-bariában. (végezte következik).

Lengyelország

Krakó, oct. 13.—Sok levél' értelme szerént, a' Muszkabirodalom' gyomrából, a' hadi-készületek oly' tüzzel folytattatnak ott, mintha semmi békeség nem állana lábra. — Azt húzzák-ki belőle, hogy még holmi tárgyak (a' megkötött béke-írásban) versengés alatt vólnának, és elhárítandók, míg az állandó békés állapottal ditsekedhetnének, 's hogy a' muszka országlószerék minden lehetséges esetre készen akar lenni. A' báltik-és fekete-tenger' kikötőiben is folj a' hajók felkészítése. Az idő fogja megmutatni, ha az előbbi hadi tűz' kinem-alvása-é még ez, vagy hogy a' közép-tenger tele van ánglus hajókkal. — Tizenkét millió papiros-rúbel' elengedése által a' Persák' hadi-adójokból, valamint a' kiszabott fizető-idők' meghosszabbítása által

is, ismét kiutatta a' muszka Tsászár maga-mérséklését, midőn egy meggyőzött ellenséggel így bánik. — Varsóban, mind-tsak hiszik még, hogy a' Tsászár szeméjjesen nyitná-ki az országg'yűlést.

Törökország

Péra, sept. 28. — A' béke megkötésétől-fogva, ennek helybe-hagyásáig, úgy-szóllván, eszén-se volt a' fővárosnépe, tudván, hogy a' helybe-hagyással, együtt kell járni a' megalkudott kárpótlás' egy része' lefizetésének, és hogy a' Porta tsak ére is tehetetlen, — hát még a' többire — ezt mondja, Ánglus. Most, az a' kérdés — valjon a' nagy Hatalmak, nem avatkoznak-é a' dologba, 's a' Portának pénzt költsönözzenének, vagy, ha a' Portát saját sorsára hagyják, a' török tartományok' katonai elfoglalva-tartása a' muszka sereg által, a' hadi-sartz' teljes leróvásáig tart-é? Ebben az utolsó esetben, soká lenne az, hogy a' Sultán azon tartományokban az ő' saját tekintetét vissza nyeri; egyszersmind a' legjobb segéd-forrasoktól fosztódna-meg. Az első esetben, a' segíteni kívánó Hatalmaknak el kell bútsúzniok az adott summától, és, inkább úgy kell azt nézniek, mint ajándékot: mellyet a' frantzia és ángl. országlószeréknél, a' hol a' Ministerek, számadók, nem könnyen lehet várni. A' Halil-Basa' küldetésétől Pétervárra, melynek a' tárgya egyedül az, hogy a' muszka Tsászárnak a' contributio' lefizetése' lehetetlenségét megbizonyítsa, reménylenek még kiszabadulást, és azt hiszik, hogy a' Tsászár' nagylelkűségétől valamint a' 10' millió arany' elengedését, mind azt megnyerik, hogy a' török birtok vissza adását a' jövő tavasszal, meg fogja parantsolni. Az itteni legfontosabb emberek, Müfling Gen. itt-léte-ólta, igen nagyon biznak a' muszka Tsászár' nemes hajlandó-

ágához, úgy hogy a' Halil' küldtetése' ó következése-felől egy-szálnét-se ké-
elkednek. — Azon ajándékok között,
mellyeket a' Sultán ezen Követ által Pé-
ervarra küld, van egy hermelin- (fe-
ér menyét) palást, brillantos agraffe-
vel (össze kaptsolóval) a' Tsászar' szá-
nára, és 10 török schawl, gyöngyökkel
és brillantokkal kirakva, a' Tsászarnénak.

Külön-választott Kötés Muszkaország
és a' Porta között, a' moldwai és oláh
Hospodárságokat illetve: —

A' mindenható Isten' nevében. A'
két egyező magasságos Hatalmak, a'
mellett hogy az akermani külön-kötés'
minden feltételeit, a' Moldwa és Oláh-
ország' Hospodárjaiuk választatásánál meg-
tartandó formákra-nézve, megerősíté-
nek, megesmérték annak szükségesvöl-
át, hogy ezen tartományok' kormányo-
zásának allandóbb, és mind-a'-két or-
szág' hasznainak megfelelőbb fundamen-
tóm vettessék. — Ezen szándékul/áb-
ban egyeztek-meg 's azt határozták vég-
képpen meg, hogy a' Hospodárok' or-
száglása, nem úgy mint eddig, 7 esz-
endőre határozassék; hanem hogy azok,
ezen méltósággal, életék' napjáig fel-
nyenyenek ruházva; önkéntes lemondások'
vagy gonosz tettek' elkövetése miatt-le-
élet' esetét, mint ezek az említett kü-
lön-Kötésben elő vannak adva, kivévé.
A' Hospodárok, mindenik saját Diváoja'
paránsadásával élvén, saját tartományok-
nak minden belső ügyébját tettéssek
szeréat kormányozzák, de a' nélkül hogy
bátorkodnának akarmiféle ollyan jussok-
ba belé-vágni, mellyek Kötések vagy
Jatti-scherifek által, mind-a'-két tarto-
mányoknak vannak garantirozva, 's nem
lehet azoknak az ó' belső kormányozás-
okban, semmi, azon jussokkal ellenke-
ző parantsolat által megháboríttatni. A'
magasságos Porta, kötelezi magát, ára

lelkiesméreletesen vigyázni, hogy Moldwá-
nak és Oláhországnak engedett privilegiu-
mai, az ó' szomszédos Tisztviselői által,
semmi módon ne sértődjenek-meg, semmi-
be nem engedi ezeket avatkozni a' két tar-
tomány' ügyebajaiban, és a' Duna' jobb
partjánlakóknak minden betsapásokat az
oláh és moldwai birtokba, meggátolni

Ezen birtok' kiegészítő részének tar-
tatnak minden dunaszigetek, mellyek a'
bal-parthoz közelébb vannak, mint-sem
a' jobbhoz, és ezen folyóviz' völgy-útja
(chena), mely az ottomani Státusokba-
érésétől-fogva, annak össze-menetelég a'
Pruth-al, fogja a' két Vajdaság' határ-
szélit tenni. Hogy a' moldwai és oláh-
országi birtok' sérthetlensége még bá-
torságosabbá tétethessen, ígéri a' magas-
ságos Porta, a' Duna' bal-partján sem-
mi helyet nem tartani-meg, sem vala-
mi letelepedést muselman alattvalóinak
ott megengedni. Ennél-fogva, visszahú-
zatlanul megállapíttatott, hogy ezen e-
gész vízparton, a' nagy és kis Oláh-
országban, valamint Moldwában; egy Muha-
medánusnak sem lessz szabad építeni, soha,
lakhelyet, és hogy oda, tsak Fermánnal
bíró Kereskedők hotsáttassanak, kik ma-
gokat ára szánnák, hogy saját rovássok-
ra, a' Konst.polj' emésztésére szükséges
tárgyakat vagy másokat, a' Vajdaságok-
ban vásároljanak. A' Duna' bal-partján
sekvő török városok, valamint ezeknek
birtokai (a' Rajah-k=vasallusok) vissza
fognak adattatni Oláhországnak, hogy ez-
után ezen Hospodársághoz ragasztva ma-
radjanak, és az ezelőtt, ezen a' vízpar-
ton állott váraknak soha nem lessz sza-
bad felállíttatniok. Azon Muselmanokat,
kik vagy az említett városokban, vagy
akarmely más helyen a' Duna' bal-part-
ján, földet bírnak, mellyeknek birtoká-
ból ők, nem magános embereket nyom-
tak-ki (non usurpés sur les particuliers)

megintetnek, azoknak 18 hónap alatt lejendő eladására, a' benn-születetteknek. Minthogy mind-a' két Hospodárság' országlovszéke bír egy független belső kormányozás' minden privilegiumával; egészség-kordont húzhat az, a' mint jónak gondolja, és quarantainekeket állíthat fel a' Duna' nyúltában és másutt mindenütt, a' hol az, az országban, szükséges volna, a' nélkül, hogy az ott megforduló idegenek, Muselmannok vagy Keresztények az egészség-regulák' szoros megtartásától szabadok lehetnének. A' quarantine-szolgáltról-gondoskodásra, valamint a' határszélek' bátorságáért, 's a' városokban 's faluhelyeken, a' jó rend fenn-tartására, és a' törvények' rendelkezésekre-ügyelés-végett, mindenik Hospodárság országlovszékeének szabad az ezen különbféle munkák' kedvéért, szükségképpen megkívántató számú Gárdát tartani. Ezen népkatonaság' számát és tartását a' Hospodárok, egyet-értvén Divánjaikkal, a' másszori példák formájához szabhatják. A' magasságos Porta igazában kívánván a' két Hospodárságnak minden jó-állapotot megszerezni, a' minek tsak hasznát vehetik, 's a' vissza-élésekről és nyomorgattatásokról tudósíttatván, mellyek azokban, azon alkalomnál-fogva, hogy a' konst.polji emésztés' és a' Duna mellett fekvő várak 's az arsenal' szükségeikre kívánt kézre-szolgáltatásoknál estek, lemond a' legtekélyesebb és legfeltételtelenebb módon, ezen tekintetbeli jussairól. Ezek szerint, Moldwa és Oláhország örökre felszabadíttatnak a' gabona' és más élelembeli, nyájjak', épület-fák' kézre-szolgáltatásától, a' miket elébb kötelesek voltak tenni. Ugyanúgy nem szabad a' két tartománytól semmi esetben követelni munkásokat várépítésre, sem különben robotot (corvée) akarmifélett. Mindazáltal,

a' nagyurasági kintstár' ezen kárát vissza pótolni, mellyet jussairól teljes lemondása annak okozhatna, a' két tartomány, nem elegyítvén ebbe az esztendőnkénti adót, mellyet a' magasságos Portának a' két Vajdaság, charadsch, Idiye és Rekiabye nevezetek alatt, esztendőnként (az 1802-dikai Hatti-scherif' értelménél-fogva) adózni tartozik, mind-egyik a' magasságos Portának esztendőnként, kárpótlásul, egy summa pénzt fizet; melynek a' mennyiségét, közös egység által fognak meghatározni. — Továbbá, mindegyik Hospodár megújításánál, halála, lemondása vagy letétele által azon nagy Tisztviselőnek, olyan esetben, tartozna a' Vajdaság a' magasságos Portának egy olyan summát adni, mely a' tartomány' esztendei adójával, a' mint azt, a' Hatti-scherif' kivetette, egy-forma. Ezen summákat kivévén, nem lenne szabad a' tartománytól vagy a' Hospodártól, semmi más adót, vámot vagy ajándékot, semminemű szín alatt követelni. A' fenn kinevezett kézre-szolgáltatások' eltöröltetésének következésül, a' Hospodárságok' lakosai teljes kereskedés-szabadsággal fognak élni földjöknek és szorgalmoknak minden készítményeire-nézve (mely az ackermani egység' külön-kötése által megállapított), megszorítás nélkül, azokon kívül, mellyeket a' Hospodárok az ő' Divánjaival egyet-értve, szükségesnek ítélnének a' haza' élelmére szükséges gyűjteményekre kivetni. Saját hajóival fognak ők, passusokat saját országlovszékektől szerezvén, a' Dunán fels-alá hajókázni, és kereskedési szándékkal, a' magasságos Porta' más városai-ba és kikötőibe mehetnek, a' nélkül hogy a' charadsch-szedőitől háborgattatnának, vagy más akarmi szorongatástól szenvednének. Minekutánna ezenkívül, a' ma-

magasságos Porta mindazon szerentsétlenségeket, mellyeket Moldvának és Oláhországban türni kellett, tekintetbe veszi, és az emberiségnek egészen különös érdeme által indittatván, helybe-haggya, hogy azon tartományok, két esztendő' elfolyása alatt, a' muszka katonaságnak teljes kitakarodásától - fogva számlálva, a' Hospodárságokból, az ő' kintstárabaszteendőnként fizetni szokott adótól mentek legyenek. Végre, a' magasságos Porta, azon kívánságtól lelkesítettén, hogy a' két Hospodárság' jövődjö virágzása minden módon megerössödjön; formaliter ajánlja a' kormányozási készülétek' megerössítését; mellyek az ezen két tartomány' elfoglaltatása' ideje alatt a' muszka Udar' serege által, az ország előkelői' gyűlésében kimondott kívánság szerint készült, és a' mellyek ezután, a' két tartomány' belső kormányozása' fundaméntál szolgáltnának, jól megértsük: a' mennyiben az említett készülétek' magasságos Porta fejedelmi jussainak kibírságára nem szolgálhatnának.

Ezen okokból állapítottuk és rendelik mi alatt megnevezettük Öfgének a' Császárnak, az egész muszka-birodalom' adichah-jának meghatalmasítottjai, egyet-értvén a' magasságos ottomani Porta' meghatalmasítottaival, Moldwára és Oláhországra-nézve a' fent írt tizeljeget; mellyek következesi a' mi köztünk; az ottomanni meghatalmasítottak között Ádriánápoljban elvégződött békeszerződés' V-dik tizikkejének. Annak erejével-fogva, készült ez a' külön-Kötés, szerződésünkkel és alá-írásunkkal megerössített, és a' magasságos Porta' meghatalmasítottainak kezekbe adatott. — Így készült Ádriánápoljban, sept. 2 (14), 1829. a' török Biztosoknak által adott eredeti-írásban alá-írva: L.S. Gróf Alexis Row; L.S. Gróf F. v. Pahlen. Az

eredeti-írásban megerössített Sabalkani - Diebits Gróf a' 2-dik hadsereg Fővezére által.

Egyiptom

Újra bizonyítva erössítik, hogy itt földön - vízen készülnek a' háboruhoz, és minden ember hiszi, hogy a' Basarövid időn függetlenné teszi magát.

Hartzmező

A' 59-dik szám alatt felhozott beszélgetése Kraszovsky Gen. Helytartónak Hussein Basával, Sumlánál, így folyt tovább 's végződött: "Alig hagyta Hussein kibeszélleni a' Generált, az érzékenységtől elragadtatván, megfogja az ő' kezét 's felszóllal, mondván: Imádjuk mi az Uraságot' Tsászáraját' az Istenekhez számláljuk Ötet. Ere, egy barátságos és lekötelező beszédhez fogtak, midőn a' Generálhoz különös nagy tiszteletjeget bizonyították. Fél tréfa-formán, panaszkodott a' Basa, hogy a' mivelünk volt tiszteletben, legjobb lovait vesztette-el, és hogy meg az a' keves is, a' mi megmaradt, szeued, széna' nem-léte miatt. — Mindjárt értésére adta a' Generál, minden órában készen volna neki mindennel, a' mi erejétől kitelik, szolgálni, 's ajánlotta, hogy neki szénuát küld; mellyet Hussein különös háládatosság' jelével fogadott-el. Elbútsúzáskor, körül-vett bennünket újja a' Husseint kísérő számos sereg: a' Gen. megígéri nekik, hogy igen rövid idő alatt kíván velek béketudósítást közleni, és, ezt az ígéretet felszóval kimutatott örömmel vették a' Törökök. — Ezen össze-jövetelnél, valamint mindeniknél, nagyon kívánták a' Törökök a' Tsászár Öfgé' képét, a' Generálnak nem régiben kegyelmesen ajánlódott piksisen látni, 's mindenkor a' legméjebb tisztelettel szemlélték azt. A' hónap' 4- (17) dikén vettünk tudósítást a' béke' megkötteséről, 's a' Gen. mind-

járt maga lovagolt-be Sumlába, hogy a' Nagyvezérnek megmondja. A' mi' ezen várba - menetelünk leírhatatlan örömet terjesztett-el a' katonaság és a' lakosok között. A' Vezír és Hussein nyomon kísérték a' Generáltól a' Tsászár' képével ékesített piksist, melyre ők belső méjj tisztelettel teljes tekinteteket vetettek. — Sept. 20- adikán, a' kulikowski ütközet' emlékezetes napján, innepi háláadó könyörgést nyújtottunk Istenhez, a' béke' megadásáért. Az egész hadsereg' előtt ment ez végbe, egy a' végre kiválasztott helyen a' mi' táborunk és Sumla között. Ere következett, a' Nagyvezír, Hussein, és sok török Tisztviselők' jelenléteben egy parade. A' Vezír, rendkívül való meglepéssel vette a' katonai tiszteletet: a' katonaság kétszer léptetett-el ő' előtte, 's akkor, ütközet-sorra állottak. Katonáink' tsinos tekintete, a' különös szép rend, magatartás és hirtelenség az ő' mozdulásaikban, tsudálkozásra indította a' Törököket, 's megvalólták, hogy ők olyan tökéletességet, nem vártak. Másnap' a' Vezír és Hussein hozzánk jöttek a' táborba, a' hol a' Gen. az ő' kedvéért teljes fegyvergyakorlást mutatott nekik, az Oranje Printz' Húszár-regementje, a' Penza gyalog-reg. egy tsapatja és a' 19 számú lovas-ágyúpad-kompanya által. Az ezen lát-

vány' valójában megkülömböztetett tökéletessége, a' legfelső fogig elragadta a' török Vezéreket. A' Nagyvezír azt ígérte maga' részéről, hogy ő' is fog nekünk mutatni egynehány tsapat kitanúlt gyalogságai' s egynehány legügyesebb lovagjai között: de, nem akarom levelemet hozzád akkorig halasztani. Az augusztusi hideglelés után mindenök szemlátomást felvette magát, Istennek hálá. Örömmé nézni katonáink' virgontzságát, 's lovaink' jó-húsban-létét. A' mi' seregünk, két esztendei táborozás' sújjos terheinek ellenére is, a' rendben és magatartásban, alig ha engedne valamit az áldott Muszkaországban otthon maradt pajtásainak.

K ü l ö m b f é k l é k

Az idei korán leesett hó Angliában, azt juttattja eszébe egy anglus Journalistának, hogy ezelőtt 8 vagy 10 esztendővel is oct. 8-dikán, jó-forma sokasággal hó esett volt, és ára igen engedelmes tél-következett. — Ha itt is Erdélyben úgy folytattja erejét az idő, mint a' napokban, de kivált' ma, 's így tartana Karátsonyig: úgy, bizonyosok lehetünk benne hogy az igaz tél rövid és gyenge lessz Karátson után.

—O—

Vatsch Ferentz Ur. Valkani Harminczados meg halálozott.

S t á t u s p a p i r o s o k ' F o l j a m a t j a

	Ezüstpénzben			Ezüstpénzben			
	Oct.	23	24	Oct.	10	12	13
Bank-Oblig. 2.1/2pC.	—	—	58. —	Consols, 3 pC.	89.5/8	89.1/8	89.5/8
Pengőpénz-Obl. 5pC.	102.3/8	—	102.5/8	Stocks-Prémie, Sh.	68-49	—	71-72
Roths. 1820, 100f. CP.	—	—	174.3/4	Brasiliai Bons	63. —	—	62.1/2
Partial. 1821. Ua.	132.1/2	—	132.3/4	Buenos-Ayresi	—	—	—
Bankaktia, 1000f. CP.	1227. —	—	1230. —	Columbiai	—	—	—
Páris, Oct.	13	—	14	Mexikói	18.1/4	18. —	—
Consols 5 pC.	107.45	—	107.40	Portugalli	47.1/2	47.1/2	—
Ugyanaz 3 pC.	81.85	—	81.95	Muszkaországi	102. —	102. —	101.3/4
Bank-kaia,	—	—	—	Görögországi	20. —	—	—